

เอกสารเผยแพร่

เรื่อง คู่มือผู้ช่วยผู้ตรวจสอบภายใน

โดย

นางสาวปราณีดา คำสม

ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการตรวจสอบภายใน
(นักวิชาการตรวจสอบภายในเชี่ยวชาญ)

ตำแหน่งเลขที่ ๒๘

กลุ่มตรวจสอบภายใน

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

คู่มือผู้ช่วยผู้ตรวจสอบภายใน

นางสาวปรานิดา คำสม

ภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ที่รับผิดชอบกลุ่มเป้าหมายในสังคมที่เป็นเด็ก เยาวชน สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส ในปี ๒๕๖๑ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้มีการทบทวนยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด โครงการ เพื่อให้สามารถบรรลุยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งมีการจัดทำข้อเสนอโครงการสำคัญ (Flagship Project) จำนวน ๑๐ โครงการสำคัญ ซึ่งเกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับ เพื่อให้ได้แนวทางการปฏิบัติงานที่ดีที่สุด และเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งองค์กร เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนที่เกิดผลเป็นรูปธรรม ประกอบด้วย

- ๑) วิสัยทัศน์ใหม่ คือ “ผู้นำด้านสังคมของไทยและอาเซียน มุ่งสู่คนอยู่ดีมีสุขในสังคมคุณภาพ”
- ๒) ยุทธศาสตร์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มี ๔ ยุทธศาสตร์ โดยมีการเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์ที่ ๔ คือ “บริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นผู้นำทางสังคมด้วยหลักธรรมาภิบาล” ข้าราชการ พม. จึงจำเป็นต้องขับเคลื่อนงาน เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น โดยมีโครงการสำคัญ (Flagship Project) จำนวน ๑๐ โครงการ เป็นตัวขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้เป็นรูปธรรม

๓) โครงการสำคัญ (Flagship Project) จำนวน ๑๐ โครงการ คือ

- ๓.๑ พม.Connect
- ๓.๒ Conference ภายในประเทศ/ระหว่างประเทศ
- ๓.๓ Social ExPro Thailand ๒๐๑๘
- ๓.๔ ปรับเปลี่ยนระบบการจ่ายเงินถึงผู้รับบริการ
- ๓.๕ การบริจาคให้ผู้ให้บริการสามารถลดหย่อนภาษีได้ ๒ เท่า
- ๓.๖ จัดตั้งสำนักงานนโยบายสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- ๓.๗ Digital Technology Upgrade
- ๓.๘ การพัฒนาบุคลากร
- ๓.๙ Joint KPIs ภายในกระทรวงและระหว่างกระทรวง และ
- ๓.๑๐ โครงการพัฒนาระบบควบคุมภายในเพื่อยกระดับธรรมาภิบาล

โครงการพัฒนาระบบควบคุมภายในเพื่อยกระดับธรรมาภิบาล ซึ่งระบบควบคุมภายในเป็นเครื่องมือที่ดี ที่จะช่วยส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับในการปฏิบัติงาน เกิดการบริหารราชการตามหลักธรรมาภิบาล จะส่งผลต่อการลดปัญหาการทุจริตเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน และประเทศชาติ

* เพื่อเผยแพร่ผลงานวิชาการ

** รักษาการในตำแหน่งนักวิชาการตรวจสอบภายในเชี่ยวชาญ

โดยมีกลุ่มตรวจสอบภายในของทุกกรมในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นเจ้าภาพหลัก ในการขับเคลื่อนงานโครงการพัฒนาระบบควบคุมภายในเพื่อยกระดับธรรมาภิบาล โดยได้ร่วมกันกำหนดกิจกรรม จำนวน ๔ กิจกรรม คือ

๑. การให้ความรู้แก่บุคลากรของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่องการควบคุมภายใน ดังนี้

- Conference ไปยังหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทั่วประเทศ

- อบรมให้ความรู้กับบุคลากรทุกระดับ (จัดอบรมให้ความรู้/บรรจุในหลักสูตรอบรม)

- จัดทำคู่มือ ข้อเสนอแนะจากการตรวจสอบภายในเผยแพร่ให้กับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

- เพิ่มช่องทางการให้คำปรึกษา แนะนำการปฏิบัติงาน เช่น ทาง website ของกลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

- การจัดอบรมผู้ช่วยผู้ตรวจสอบภายใน

๒. การลงพื้นที่สุ่มตรวจสอบเรื่องการจ่ายเงินสงเคราะห์

๓. บูรณาการการทำงาน และประชุมแลกเปลี่ยนการทำงานของกลุ่มตรวจสอบภายใน

ในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

- บูรณาการเชิงพื้นที่เพื่อจัดคลินิกให้คำปรึกษาแก่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในส่วนภูมิภาค

๔. การติดตามประเมินผล

จากกิจกรรมการจัดอบรมผู้ช่วยผู้ตรวจสอบภายใน ซึ่งมีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เข้าร่วมอบรมจำนวน ๘๑ คน ที่สามารถเป็นเครือข่ายในการช่วยงานของกลุ่มผู้ตรวจสอบภายใน ซึ่งบุคลากรของกลุ่มตรวจสอบภายในแต่ละกรม มีไม่เพียงพอกับหน่วยรับตรวจ เมื่อเทียบกับอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในรวมทุกกรมในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีเพียง ๑๙ อัตรา มีหน่วยรับตรวจ จำนวน ๕๑๒ หน่วย ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่ตรวจสอบภายในจะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้ความเชื่อมั่นและให้คำปรึกษาแก่บุคลากร ในทุกระดับนับตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารหน่วยงาน ผู้ปฏิบัติงานหน่วยรับตรวจหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในองค์กรและบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายได้ตามวัตถุประสงค์ ผู้เสนอผลงานเห็นความสำคัญของการพัฒนาผู้ช่วยผู้ตรวจสอบภายใน ให้สามารถช่วยตรวจสอบ สนับสนุนการทำงานของกลุ่มตรวจสอบภายใน และตรวจสอบหน่วยงานได้ครอบคลุมทุกหน่วยงาน

จากกิจกรรมการจัดอบรมผู้ช่วยผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายได้ตามวัตถุประสงค์ ผู้เสนอผลงานได้ใช้ ความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ แนวความคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเสนอเป็นแนวทางให้ผู้ช่วยตรวจสอบภายในหรือผู้ที่สนใจโดยทั่วไป ได้เข้าใจถึงภาพรวมเกี่ยวกับงานตรวจสอบภายใน บทบาทหน้าที่ของผู้ตรวจสอบภายใน ทั้งในเรื่องการบริการให้ความเชื่อมั่นและการบริการให้คำปรึกษาตลอดจนหลักการแนวคิดและวิธีการเพื่อให้เกิดคุณค่าเพิ่มต่อการดำเนินงานขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ผู้เสนอผลงานได้จัดทำคู่มือผู้ช่วยผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อให้การ

ปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้ตรวจสอบภายในมีความชัดเจน และสามารถเป็นผู้ช่วยผู้ตรวจสอบภายในที่มีคุณภาพ ผู้ขอประเมินจึงได้จัดทำคู่มือผู้ช่วยผู้ตรวจสอบภายใน ดังนี้

๑. วัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อให้ผู้ช่วยผู้ตรวจสอบภายในมีความรู้ความเข้าใจงานตรวจสอบภายใน และเป็นผู้ช่วยผู้ตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพ สามารถปฏิบัติงานตรวจสอบได้ตามมาตรฐานการตรวจสอบภายใน ที่กรมบัญชีกลางกำหนด

๑.๒ เพื่อส่งเสริมให้การปฏิบัติงานของผู้ช่วยผู้ตรวจสอบภายในเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ (Efficiency and Effectiveness of Performance) เป็นไปตามกฎระเบียบข้อบังคับ ส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

๑.๓ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดกระบวนการกำกับดูแลที่ดี (Good Corporate Governance)

๑.๔ เพื่อให้ผู้ช่วยผู้ตรวจสอบภายในมีแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๑.๕ เพื่อเป็นเครื่องมือทางการบริหาร สนับสนุนการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในให้สามารถตรวจสอบหน่วยงานได้ครอบคลุมครบทุกหน่วยรับตรวจ ตามแผนการตรวจสอบประจำปี

๑.๖ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานสำหรับผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน

๑.๗ เพื่อให้ผู้ช่วยผู้ตรวจสอบภายในเป็นที่ยอมรับของบุคลากรของหน่วยรับตรวจและผู้ที่เกี่ยวข้อง

๒. วิธีการหรือขั้นตอนการดำเนินงาน

การจัดทำคู่มือผู้ช่วยผู้ตรวจสอบภายใน ผู้ขอรับการประเมินได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

๒.๑ ศึกษา ขอบเขตงาน และสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานตรวจสอบภายใน

๒.๒ รวบรวมกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ผลงานทางวิชาการด้านการตรวจสอบภายใน การบริหารความเสี่ยงและการจัดวางระบบควบคุมภายใน รวมถึงแนวทางการประเมินผลการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐและข้อกำหนดตามมาตรฐานการตรวจสอบภายใน แนวปฏิบัติการตรวจสอบภายใน และวิธีการตรวจสอบภายใน

๒.๓ ศึกษา ค้นคว้า และทำความเข้าใจตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี ตามแนวทางการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐ เพื่อให้ได้คู่มือแนวปฏิบัติด้านการตรวจสอบภายใน ที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

๒.๔ วิเคราะห์และสังเคราะห์หาแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสม รวบรวม สรุป จัดทำเป็นแนวทางการปฏิบัติงานให้กับผู้ช่วยผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อเพิ่มคุณค่าให้กับงานตรวจสอบภายใน

ผู้ขอรับการประเมิน จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้กับผู้ช่วยผู้ตรวจสอบภายใน เพื่อให้ผู้ช่วยผู้ตรวจสอบภายในใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจสอบ และสามารถปฏิบัติงานตรวจสอบตามแนวทางตรวจสอบภายในตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด

หลังจากที่ได้ทำการเผยแพร่คู่มือผู้ช่วยผู้ตรวจสอบภายในแล้ว ผู้ขอรับการประเมินจะได้ทำการจัดการฝึกอบรม ให้ผู้ช่วยผู้ตรวจสอบภายในมีความเข้าใจในคู่มือดังกล่าวและสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้อง ครบถ้วน ตามนโยบายและแนวทางที่กำหนดต่อไป
